

Határozatok Tára

PAOLO MENGOZZI
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2013. január 17.¹

C-111/10. sz. ügy

**Európai Bizottság
kontra**

az Európai Unió Tanácsa

„Állami támogatások — A Tanács hatásköre — Az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése — Létező támogatási programok — Megfelelő intézkedésekre vonatkozó javaslat — Joghatások — 659/1999 rendelet — Mezőgazdasági földterületek vásárlására irányuló beruházások támogatása Litvániában”

1. A jelen eljárás tárgyát képező keresetben a Bizottság azt kéri a Bíróságtól, hogy semmisítse meg a Litván Köztársaság hatóságai által állami tulajdonú mezőgazdasági földterületek vásárlása céljából 2010. január 1. és 2013. december 31. között nyújtandó állami támogatásról szóló, 2009. december 16-i 2009/983/EU tanácsi határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat)².
2. Az ezzel párhuzamosan előterjesztett másik három keresetben a Bizottság a Lengyel Köztársaság (C-117/10. sz. ügy), a Lett Köztársaság (C-118/10. sz. ügy) és a Magyar Köztársaság (C-121/10. sz. ügy) által nyújtott hasonló típusú támogatásokra vonatkozó tanácsi határozatokat támadja.
3. Mindhárom kereset ugyanazt az érzékeny kérdést veti fel: a tagállamokban létező támogatási programok EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése (vagy ami a C-117/10. sz. ügyet illeti, az EK 88. cikk (1) bekezdése) szerinti folyamatos vizsgálata keretében a Bizottság által a megfelelő intézkedésekre vonatkozóan megfogalmazott javaslat a szóban forgó program belső piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében az intézmény olyan végleges állásfoglalásának minősül-e, amely alkalmas az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése (vagy az EK 88. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése) által a Tanácsra ruházott azon hatáskör gyakorlásának megakadályozására, hogy az EUMSZ 107. cikktől (vagy az EK 87. cikktől), valamint a más alkalmazandó rendelkezésektől eltérve engedélyezze a támogatást, ha azt rendkívüli körülmények indokolják?

I – Jogi háttér

4. Az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése szerint:

„A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a belső piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.”

¹ — Eredeti nyelv: olasz.

² — HL L 338., 93. o.

5. E cikk (2) bekezdésének harmadik és negyedik albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Valamely tagállam kérelmére a Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a tagállam által nyújtott vagy nyújtani kívánt támogatást – a 107. cikk rendelkezéseitől vagy a 109. cikk alapján elfogadott rendeletektől eltérve – a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, ha az ilyen határozatot rendkívüli körülmények indokolják. Ha a Bizottság e támogatást illetően már megindította az e bekezdés első albekezdésében említett eljárást, a kérelem tagállam általi benyújtása a Tanácshoz a Tanács álláspontjának kinyilvánításáig az eljárás felfüggesztését eredményezi.

Ha azonban a Tanács a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül nem nyilatkozik, az ügyben a Bizottság határoz”.

6. Ami a Litvániának az Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló okmány (a továbbiakban: 2003. évi csatlakozási okmány)³ IV. melléklete 4. fejezete, az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁴, az agrárágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások (a továbbiakban: 2000. évi mezőgazdasági iránymutatás)⁵, valamint az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013 (a továbbiakban: a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás)⁶ vonatkozó rendelkezéseinek ismertetését illeti, – tekintettel a jelen ügy és a C-117/10. sz. ügy jogi háttérének lényegi egyezőségére – utalok az általam ez utóbbi ügyben a mai napon ismertetett indítvány 5–16. pontjára.

7. A Hivatalos Lap 2008. március 15-i számában megjelent közleményben⁷ a Bizottság a 659/1999 rendelet 19. cikkének (1) bekezdésével összhangban nyugtázta Litvánia „kifejezett és feltétel nélküli beleegyezését” a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontja szerinti megfelelő intézkedésekre irányuló javaslatok vonatkozásában, amely beleegyezést a litván hatóságok 2007. március 22-én közöltek írásban a Bizottsággal.

II – A jogvita előzményei és a megtámadott határozat

8. A 2003. évi csatlakozási okmány IV. mellékletének 4. fejezetében megállapított eljárásnak megfelelően Litvánia 2004. augusztus 31-én tájékoztatta a Bizottságot azon megfelelő intézkedésekről, amelyeket az EK-Szerződés 88. cikkének (1) bekezdése értelmében a csatlakozást követő harmadik év végéig létező támogatásként kíván elismertetni. Ezek között szerepelt egy „földvásárlási támogatási” program⁸.

9. 2006. november 22-i határozatával⁹ a Bizottság megvizsgálta és 2010. december 31-ig engedélyezte a litván hatóságok által bejelentett és az ésszerűen vezetett mezőgazdasági üzemek létrehozásához szükséges feltételek megteremtésére irányuló, 300 hektárt meg nem haladó területű mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott beruházási támogatási program tervét. E terv alapján a támogatások két alternatív mechanizmus alapján voltak odaítélhetők. Az első, csak a fiatal mezőgazdasági termelők számára hozzáférhető program a vételár csökkentéséről rendelkezett, megszorozva azt készpénzes fizetés esetén 0,6-tal, más esetekben pedig 0,75-tel. A második mechanizmus alapján a támogatás a

3 — A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL L 236., különösen a 798. o.).

4 — HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.

5 — HL 2000. C 28., 2. o.

6 — HL 2006. C 319., 1. o.

7 — HL C 70., 11. o.

8 — HL C 147., 2005.6.17., 2. o. Ami Litvániát illeti, a szóban forgó program elnevezését a 20. pont tartalmazza.

9 — N 112/05, Földvásárlási támogatás, HL C 317., 6. o. A határozat angol nyelvű változata elérhető a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján a következő címen: http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/decisions/n11205_en.pdf.

vevő által ténylegesen fizetett kamat (amely legalább 5%) és a bank által érvényesített kamat közti különbségben állt. A támogatás odaítélését az alkalmazott mechanizmus szerint bizonyos járulékos kötelezettségek betartásától tették függővé, mint amilyenek például a környezetvédelemre vagy az állatok kíméletére vonatkozó minimum-előírások betartása, vagy a megszerzett földterületek átengedésének tilalma, illetve az államtól szerzett területek rendeltetése megőrzésének kötelezettsége ötéves időszakra. A támogatások potenciális kedvezményezettjeinek továbbá meg kellett felelniük bizonyos feltételeknek, például rendelkezniük kellett gyakorlati tapasztalattal a mezőgazdasági ágazatban, vagy meghatározott, oklevéllel igazolt szakmai képzés elvégzését kellett felmutatniuk. A támogatás mértéke nem haladhatta meg az elfogadható költségek 40%-át. A programot 2010-ig rendelték alkalmazni¹⁰.

10. 2005. május 30-i levelében a Bizottság azt kérte a tagállamoktól, hogy tegyék meg a mezőgazdasági ágazatban nyújtott támogatásokra vonatkozó szabályok egyszerűsítésére irányuló javaslataikat. A litván kormány 2006. június 19-i levelében a mezőgazdasági földterületek vásárlására irányuló beruházási támogatások nyújtása lehetőségének fenntartását kérte a Bizottságtól, különösen fiatal mezőgazdasági termelők javára, a támogatások mértékének esetleges csökkentésével. E tagállam a Bizottság és a tagállamok között 2006. június 22-én és 23-án tartott találkozó folyamán fenntartotta álláspontját.

11. A „Mezőgazdasági és Halászati” Tanácshoz címzett, 2009. november 12-i levelükben a litván hatóságok kérelmezték, hogy a Litvániában a mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott támogatások az EK 88. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése alapján rendkívüli jogcímen kerüljenek engedélyezésre. Az említett tagállam 2009. december 4-én néhány kiegészítő információt juttatott el a Tanács részére.

12. 2009. december 16-án a Tanács (hét küldöttség tartózkodása mellett) egyhangúlag elfogadta a megtámadott határozatot. A határozat 1. cikke a következőképpen szól:

„Az állami tulajdonú mezőgazdasági földterületek megvásárlásához nyújtott kölcsönökhöz a litván hatóságok által a 2010. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakban biztosított, legfeljebb 55 millió LTL (litván litas) összegű rendkívüli állami támogatás összeegyeztethető a belső piaccal.”

13. A megtámadott határozat (5) és (6) preambulumbekkezdése a következőképpen határozza meg az összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatást:

„(5) Az állami támogatást az alábbi két, választható formában fogják nyújtani: 1. a megvásárolt földterület piaci árának egy súlyozási tényezővel (0,6 vagy 0,75 a fiatal mezőgazdasági termelők esetében, amennyiben a támogatási rendszerben [helyesen: támogatási programban] meghatározott valamennyi feltétel teljesül) való beszorzása révén; 2. az állami tulajdonú mezőgazdasági földterület részletfizetés biztosításával történő értékesítése, amely esetben a támogatás a vevő által fizetett tényleges kamat – amely legalább 5% – és a bank által alkalmazott kamatláb közötti különbségnek felel meg.

(6) Az odaítélendő állami támogatás összege legfeljebb 55 millió LTL, és annak lehetővé kellene tennie, hogy a 2010-től 2013-ig terjedő időszakban összesen 370 000 hektárnyi – és vevőnként legfeljebb 300 hektárnyi – mezőgazdasági földterületet szerezzenek meg. A gazdaságonként nyújtott támogatás átlagos összegének megközelítőleg 11 000 LTL-nek kellene lennie. [...]”

¹⁰ — Lásd a határozat 2.2 pontját.

III – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

14. A Bíróság Hivatalához 2010. február 26-án érkezett kérelmével a Bizottság benyújtotta a jelen eljárás tárgyát képező keresetet. A 2010. augusztus 9-i végzéssel engedélyezésre került a Magyar Köztársaság, a Litván Köztársaság és a Lengyel Köztársaság beavatkozása a Tanács kérelmeinek támogatása végett.

15. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság semmisítse meg a megtámadott határozatot, és a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére. A Tanács arra kéri a Bíróságot, hogy a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el, és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére. Magyarország, Lengyelország és Litvánia arra kéri a Bíróságot, hogy a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el. Lengyelország támogatja a Tanács kérelmeit, beleértve a Bizottságnak a költségek viselésére történő kötelezését is.

IV – A keresetről

16. A Bizottság négy jogalapot terjeszt elő keresete alátámasztására, amelyek a Tanácsnak a megtámadott határozat elfogadására vonatkozó hatásköre hiányán, hatáskörrel való visszaélésen, az intézmények közötti jóhiszemű együttműködés elvének megsértésén, valamint nyilvánvaló mérlegelési hibán alapulnak.

A – Az első, a Tanács hatáskörének hiányára vonatkozó jogalapról

17. Az első, a Tanács hatáskörének hiányára vonatkozó kereseti jogalapjával a Bizottság lényegében arra hivatkozik, hogy a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontja szerinti, megfelelő intézkedésekre vonatkozó javaslat a Litvánia által történő elfogadásával együtt olyan „határozatnak” minősül, amellyel a Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a megtámadott határozatban a szóban forgó iránymutatás alkalmazásának teljes időtartamára, azaz 2013. december 31-ig engedélyezett támogatási programot. Hivatkozva a Bíróság 2004. június 29-én¹¹ és 2006. június 22-én¹² hozott ítéleteire, amelyek elemzése érdekében utalok a C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítványom 27–31. pontjára, a Bizottság úgy véli, hogy az előfoglalt elve alapján – amely elven az említett ítéletek szerint az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésében a Bizottságra, illetve a Tanácsra ruházott hatáskörök megosztása alapul – a Tanácsnak a jelen tényállás tekintetében nincs hatásköre a megtámadott határozat elfogadására.

18. A felek között a Bíróság előtt folyó jogvita lényegében három kérdést vet fel. Az első a megtámadott határozatban engedélyezett támogatási program státuszára vonatkozik, és különösen annak értékelésére irányul, hogy – ahogy azt a Bizottság állítja – ez a program megegyezik-e a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában foglalt, megfelelő intézkedésekre vonatkozó javaslat tárgyát képező programmal, avagy – ahogy ellenben a Tanács állítja – új és eltérő támogatást képez (lásd a lenti 1. pontot). A második kérdés megfelelő intézkedésekre vonatkozó, az érintett tagállam által elfogadott javaslat joghatásaira vonatkozik (lásd a lenti 2. pontot). Végül a harmadik kérdés a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában megfogalmazott, megfelelő intézkedésekre vonatkozó javaslat, valamint annak Litvánia általi elfogadása hatályának meghatározására irányul (lásd a lenti 3. pontot).

11 – A C-110/02. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 2004. június 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-6333. o.).

12 – A C-399/03. sz., Bizottság kontra Tanács ügy (EBHT 2006., I-5629. o.).

1. A megtámadott határozatban engedélyezett támogatási programról

19. Álláspontom szerint nehezen vitatható, hogy a Bizottság 2006. november 22-i határozatában, illetőleg a megtámadott határozatban leírt támogatási programok lényegében azonosak. Egyébként Litvánia a Tanácshoz címzett 2009. november 12-i levelében kifejezetten kéri a „az állami tulajdonú földterületek megvásárlásához jelenleg hatályban lévő támogatási program 2013. december 31-ig történő meghosszabbítását”. A Tanács által a két program különbözőségének bizonyítására előadott érveket – amelyek lényegében arra vonatkoznak, hogy a megtámadott határozatban engedélyezett program eltérő időbeli hatállyal rendelkezik, kedvezményezettjei eltérő jogalanyok, továbbá új ténybeli és jogi alapokon nyugszik – álláspontom szerint ugyanazon indokok alapján el kell utasítani, amelyek a C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítványom – amelyre itt utalok – 53., 54. és 56. pontjában kifejtésre kerültek. Ami a Tanács azon állítását illeti, amely szerint a megtámadott határozatban engedélyezett program alkalmazásához új jogszabályi háttér elfogadására lesz szükség, kiemelem, hogy a litván kormány nem tájékoztat ilyen jogalkotásról, sőt beadványaiban ismételten megerősíti, hogy a Bizottság számára 2005-ben bejelentett szabályozás semmiféle módosítására nem került sor. Kiemelendő végül, hogy Litvánia a Tanácshoz címzett 2009. november 12-i és 2009. december 4-i leveleiben kifejezetten a „jelenleg hatályos támogatási program meghosszabbítását” kéri.

20. Másrészt nem vitás, hogy a megtámadott határozatban a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatási program „új támogatásnak” minősül a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében, mivel a Litvánia által 2005-ben bejelentett programot csak 2009. december 31-ig kívánták alkalmazni, és az a Bizottság említett, 2006. november 22-i határozatában ezen időpontig került engedélyezésre. Ha a jelen indítvány 17. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból elvileg az is következik, hogy egy ilyen körülmény önmagában nem döntő a Tanács EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdése szerinti hatáskörének kizárásához (lásd ilyen értelemben a C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítvány 50. és azt követő pontjait), a jelen ügyben mindazonáltal e körülmény – ahogy a későbbiekben látható lesz – meghatározó jelentőséggel bír. Ebben az eljárásban elegendő felhívni a figyelmet arra, hogy a Bizottság által 2006-ban jóváhagyott program 2009. december 31-én túli meghosszabbítása új bejelentést és a Bizottság által az összeegyeztethetőség javára szóló új állásfoglalást követelt volna meg, mivel e program nem áll összhangban az 1857/06 rendelettel.

2. A megfelelő intézkedésekre vonatkozó, az érintett tagállam által elfogadott javaslat joghatásairól

21. A C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítvány 62–72. pontjában kifejtett indokok alapján álláspontom szerint a megfelelő intézkedésekre vonatkozó, a címzett tagállam által elfogadott javaslat a Bizottságnak a szóban forgó támogatási program összeegyeztethetőségére vonatkozó *végleges álláspontjának* minősül, és *a határozatával azonos kötelező joghatások kiváltására alkalmas*. Egy ilyen aktus tehát álláspontom szerint a Bíróságnak a jelen indítvány 17. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlata alapján alkalmas arra, hogy megakadályozza az ezzel ellentétes határozatoknak az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdése alapján történő meghozatalát.

22. Ezt követően meg kell határozni egyrészt a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában foglalt megfelelő intézkedésekre irányuló javaslat keretében a mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott támogatások összeegyeztethetősége vonatkozásában a Bizottság által elfogadott állásfoglalás, másrészt pedig a Litvánia által e javaslat elfogadásával vállalt kötelezettségek hatályát. A Tanácsnak a megtámadott határozat elfogadására vonatkozó hatásköre hiányának esetleges megállapítása ugyanis e kettős vizsgálat eredményétől függ.

3. A 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában foglalt megfelelő intézkedések és a Litvánia általi elfogadás hatályáról

23. A C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítványom 74. pontjában megjegyeztem, hogy ugyan igaz, hogy a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás úgy foglal állást, hogy főszabály szerint a mezőgazdasági földterületek vásárláshoz nyújtott, az 1857/2006 rendelet 4. cikkének (8) bekezdésével összhangban nem álló, beruházási támogatások összeegyeztethetetlenek, ezen állásfoglalás mindazonáltal önmagában nem tekinthető véglegesnek, mivel a Bizottság a fent említett iránymutatás 183. pontja alapján egyedi támogatások vagy bevezetendő támogatási programok esetén mindenképpen köteles az EUMSZ 108. cikkben előírt vizsgálati eljárás útján megállapítani és kinyilvánítani az összeegyeztethetlenséget. Ezért elvettem a Bizottságnak a jelen eljárás alapját képező keresetben ismételt előadott azon álláspontját, amely szerint a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 2007. december 31-től 2013. december 31-ig terjedően a belső piaccal összeegyeztethetetlenek „nyilvánít” minden vele összhangban nem álló, mezőgazdasági földterület vásárlásához nyújtott beruházási támogatást, így tehát a még be nem vezetettek is. Ahogy azt a Tanács és a litván kormány álláspontom szerint helyesen megjegyzi, ezen álláspont követése ugyanis azt jelentené, hogy az EUMSZ 108. cikk által előírt eljárásoktól eltérve a Bizottság szabályozó hatáskörét ismernék el.

24. Ebben az összefüggésben, a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában megfogalmazott megfelelő intézkedésekre irányuló javaslat és az érintett tagállam által vállalt kötelezettség együttes joghatásánál fogva véltem úgy a fent említett indítványban, hogy a Bizottságnak az e tagállamban a mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott támogatási programokra vonatkozó állásfoglalása végleges jellegű, és megakadályozza az EK 88. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése alapján a Tanácsot megillető hatáskör gyakorlását (lásd a 75–76. pontot).

25. A jelen ügyben mindazonáltal eltérők a körülmények, és nem teszik lehetővé, hogy ugyanarra a következtetésre jussunk. Ugyan igaz, hogy Litvánia írásban közölte, hogy a Bizottság által a 2007–2013. évekre vonatkozó iránymutatás 196. pontjában javasolt intézkedésekkel „kifejezetten és feltétel nélkül”¹³ egyetért, és így – a beleegyezését bejelentő többi tagállamhoz hasonlóan – kötelezettséget vállalt arra, hogy 2009. december 31-ig módosítja a mezőgazdasági földterületek vásárlását támogató programját, azonban tény, hogy a szóban forgó program alkalmazása ugyanezen a napon megszűnt. Következésképpen Litvánia valójában nem volt köteles létező támogatási programjának bármiféle módosítására, és az általa vállalt kötelezettség valójában ugyanakkor megszűnt, amikor e kötelezettség nemteljesítése előállt volna.

26. Ilyen körülmények között a megtámadott határozat nem igazolta egy, az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdésének alkalmazásával kötött megállapodás megsértését, és nem került ellentétbe egy végleges bizottsági állásfoglalással sem, mivel – amint fent megállapításra került –, ilyen állásfoglalás kizárólag a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában említett támogatási programok, vagyis Litvánia esetében egy csupán 2009. december 31-ig alkalmazandó program tekintetében létezik.

27. Esetleg akkor lehetne eltérő következtetésre jutni, ha azt állapítanánk meg, hogy Litvánia a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatást teljes egészében elfogadta, kötelezettséget vállalva arra, hogy a 2009. december 31. és 2013. december 31. közötti időszak egésze alatt tartózkodik az említett iránymutatással összhangban nem álló, mezőgazdasági földterületek vásárlására vonatkozó támogatási programok bevezetésétől. Egyrészt azonban ez a megállapítás – amely megtalálható a Bizottság beadványainak néhány pontján – ellentétben állna a Litvánia által a Bizottságnak bejelentett beleegyezéssel, amely – ahogy a Hivatalos Lap 2008. március 15-i számában megjelent közleményből

13 — Lásd a Hivatalos Lap 2008. március 15-i számában (C 70.) megjelent közleményt.

kiderül – az iránymutatás 196. pontjában foglalt megfelelő intézkedésekre korlátozódott. Másrészt pedig ez a megállapítás valójában lehetővé tenné az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdésében előírt és a 659/1999 rendelet 18. és 19. cikkében szabályozott mechanizmus alkalmazását azon a körön túl, amelyre annak alkalmazását szánták, ami nem más, mint a létező támogatási programok folyamatos vizsgálata.

28. Végül ugyan kétségtelen, hogy – ahogy azt a Bizottság helyesen állítja – a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás állásfoglalást tartalmaz az 1857/2006 rendelet által előírt feltételeknek meg nem felelő, mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott beruházási támogatások belső piaccal való összeegyeztethetlensége vonatkozásában, azonban ez az állásfoglalás nem tekinthető alkalmasnak a Tanács EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdése szerinti hatáskörének megakadályozására a jelen indítvány 17. pontjában hivatkozott azon ítélkezési gyakorlat módosítása nélkül, amelynek alapján csak végleges állásfoglalás válthat ki ilyen joghatást. Noha a megoldás, amelyet a jelen ügyben a Bíróságnak javasolok, túlságosan formálisnak tűnhet, mégis az egyetlen olyan megoldásnak tűnik, amely összhangban áll az EUMSZ 108. cikk által a Bizottságra, illetve a Tanácsra ruházott hatáskörök megosztási szempontjainak a Bíróság által az említett ítélkezési gyakorlatban megfogalmazott értelmezésével.

4. A Tanácsnak a megtámadott határozat elfogadására irányuló hatáskörére vonatkozó következtetések

29. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság utasítsa el a Bizottság első, a Tanács hatáskörének hiányára vonatkozó kereseti jogalapját.

B – A második, hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó és harmadik, a jóhiszemű együttműködés kötelezettségének megsértésére vonatkozó jogalapról

30. A második kereseti jogalapjával a Bizottság lényegében azt állítja, hogy a Tanács a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontjában a közös piaccal összeegyeztethetlennak nyilvánított támogatások engedélyezésével az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése által ráruházott hatáskörét a Szerződés által előírt céloktól eltérően gyakorolta. Álláspontja szerint e rendelkezés ugyanis arra jogosítja fel a Tanácsot, hogy rendkívüli körülmények esetén a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítson olyan támogatásokat, amelyeket a Bizottság nem engedélyezhet, nem ruházza azonban fel a Tanácsot olyan hatáskörrel, amely alapján semmissé tehetné a Bizottságnak valamely támogatás összeegyeztethetőségére vonatkozó, kötelező hatályú aktusba foglalt értékelését.

31. E tekintetben egyetértek a szóban forgó kereseti jogalap előfeltevésével, vagyis azzal, hogy a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás 196. pontja az abban foglalt megfelelő intézkedések Litvánia általi elfogadásával a Bizottság végleges és kötelező állásfoglalását képezi a megtámadott határozat tárgyát képezőkkel lényegében azonos intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetősége vonatkozásában. A jelen ügy körülményeiből azonban kiderül, hogy ezen állásfoglalás, amely egy – miként a Litvánia által vállalt módosítási kötelezettség – 2009. december 31-én lejárt támogatási programra vonatkozott, ezen időponton túl nem válthatta ki joghatásait.

32. Ezért tehát úgy vélem, hogy a második, hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó jogalapot is el kell utasítani.

33. A harmadik jogalapjával a Bizottság arra utal, hogy a Tanács a megtámadott határozat elfogadásával mentesítette Litvániát az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése szerinti, a létező támogatási programokra vonatkozó folyamatos felülvizsgálat keretében rá háruló együttműködési, valamint a Bizottság által javasolt megfelelő intézkedések elfogadásával vállalt kötelezettség teljesítése alól. Ily módon a Tanács a Szerződés által a Bizottságra ruházott hatáskörökbe való beavatkozás révén megsértette a Szerződés által felállított intézményi egyensúlyt.

34. Álláspontom szerint a szóban forgó jogalap is elutasítandó. Ez ugyanis azon az előfeltevésen alapszik, hogy a megtámadott határozat hatással volt a Litvánia által a Bizottsággal szemben a meglévő földvásárlási támogatási programnak a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatással való összhang megteremtése céljából történő módosítása vonatkozásában vállalt kötelezettségre. Minthogy e kötelezettség a fent említett támogatási program megszűnésének időpontjában, 2009. december 31-én megszűnt, a Bizottság által kifogásolt hatás minden más körülménytől függetlenül nem bizonyított.

C – A negyedik kereseti jogalapról, amely a rendkívüli körülmények fennállására vonatkozó nyilvánvaló mérlegelési hibára, valamint a Szerződés és az uniós jog alapelveinek megsértésére vonatkozik

35. Negyedik kereseti jogalapja keretében a Bizottság lényegében két kifogásra hivatkozik, amelyeket a következőkben külön vizsgálók. Első kifogásában arra utal, hogy a megtámadott határozat nyilvánvaló mérlegelési hibát tartalmaz, mivel az engedélyezett támogatási intézkedések igazolására felhozott körülmények nem rendkívüliek. A második kifogásában azzal érvel, hogy ezek az intézkedések aránytalanok az elérni kívánt célokhoz viszonyítva, különös tekintettel a megadott engedély tartamára.

36. Ami általában véve az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti „rendkívüli körülmények” fogalmát, az e cikk által ráruházott hatáskör gyakorlása során a Tanács mérlegelési jogkörének természetét és terjedelmét, valamint az e jogkörben elfogadott határozatok Bíróság általi felülvizsgálatának határait illeti, utalnék a C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítványom 86–87. pontjában kifejtettekre.

1. Az első, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti rendkívüli körülmények fennállásával kapcsolatos nyilvánvaló mérlegelési hibára vonatkozó kifogásról

37. A Bizottság mindenekelőtt arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat tévesen tünteti fel rendkívüli körülményekként *a mezőgazdasági ágazatra vonatkozóan Litvániában jelentkező strukturális problémákat*. Hivatkozik különösen a határozat (2) preambulumbekzdésére, amelyben a Tanács kimondja, hogy „[a]z elégtelen mezőgazdasági jövedelmek következtében nehéz javítani a litván mezőgazdasági gazdaságok kedvezőtlen területi szerkezetén”, és pontosan megadja, hogy „2009-ben a gazdaságok 52,5%-át a legfeljebb 5 hektáros területű gazdaságok tették ki”. A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a Tanács tévesen jelölte meg rendkívüli körülményként a „*piaci feltételek változását*”, és különösen a mezőgazdasági termékek termelői árainak 2009-es csökkenését, amelyet a megtámadott határozat (3) preambulumbekzdése említ. Végül, ami a megtámadott határozat (4) preambulumbekzdésében említett tényezőket – vagyis „a mezőgazdasági termelők sajáttőke-hiányát” és 2008 végén és 2009-ben „a hitelintézetek által a mezőgazdasági földterületek megvásárlására nyújtott kölcsönökre alkalmazott magas kamatlábakat” – illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy az előbbi strukturális jellegű, az utóbbi pedig, mivel a gazdasági válság tünete, nem különül el a határozat (3) preambulumbekzdésében felvázolt általános helyzetképtől.

38. E tekintetben mindenekelőtt kiemelném, hogy álláspontom szerint a Bizottság helyesen állítja, hogy a megtámadott határozat (2) preambulumbekzdésében említett tényezők – vagyis a mezőgazdasági gazdaságok kis mérete és a mezőgazdasági jövedelem alacsony szintje – *mint olyanok* nem képeznek az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti rendkívüli körülményeket, mivel strukturális és nem konjunkturális természetűek, miként azt sem a Tanács, sem Litvánia nem vitatja.

39. A felperesi intézmény állításával ellentétben azonban a megtámadott határozat szerkezetében az említett tényezők nem rendkívüli körülményekként, hanem a litván mezőgazdaság szerkezetére jellemző tényezőkként kerülnek bemutatásra, és az ezekre történő hivatkozás mindenekelőtt azon gazdasági és szociális hatások értékelését szolgálja, amelyeket a recesszió, azon alapvető tényező idézett elő, amelynek révén a határozat (3) és (4) preambulumbekzdése alapján az intézkedések elfogadása igazolást nyer. Ugyanez mondható el a mezőgazdasági termelők sajáttőke-hiányáról, amely kapcsán a Bizottság csupán a strukturális jellegre hivatkozik, anélkül azonban, hogy bármiféle bizonyítékot szolgáltatna.

40. Másrészt a Bizottság kontra Tanács ügyben 1996. február 29-én hozott ítéletből egyértelműen következik, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti hatásköre gyakorlása során a Tanács a kedvezőtlen konjunktúra valamely gazdasági ágazatra gyakorolt hatásainak értékelését alapozhatja ezen ágazat strukturális problémáinak *tartós fennállására vagy súlyosbodására*¹⁴.

41. Ami a Bizottság azon érvét illeti, miszerint a jövedelemcsökkenés és a mezőgazdasági termékek termelői árainak csökkenése, valamint a 2008 őszén kezdődött és 2009-ben egész évben folytatódott gazdasági válság a tagállamok összességét érintette, emlékeztetek arra, hogy az ítélezési gyakorlat alapján az a tény, hogy valamely körülmény egyidejűleg több tagállamra vonatkozhat, vagy esetlegesen több gazdasági ágazatot érint, nem zárja ki, hogy az egyébként az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének alkalmazása szempontjából releváns körülménynek minősüljön¹⁵, azon különös körülményekre is figyelemmel, amelyeket az előbbi körülmény egy adott tagállamban előidézhet. E vonatkozásban éppen a Bizottság emeli ki beadványaiban, hogy Litvániát súlyosan érintette a gazdasági válság, amelyre, ahogy fent említésre került, a Tanács a megtámadott határozatban alapvető tényezőként támaszkodott. A Bizottság egyébként nem zárja ki, hogy valamely általános gazdasági válsághelyzet elvileg rendkívüli körülménynek minősüljön.

42. A fentiek alapján úgy vélem, hogy a Bizottság nem bizonyította az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti határozat elfogadásának igazolására alkalmas körülmények fennállására vonatkozó nyilvánvaló mérlegelési hiba meglétét.

2. A megtámadott határozatban engedélyezett intézkedések alkalmatlan és aránytalan jellegéről

43. A Bizottság elsősorban arra hivatkozik, hogy a földterületek vásárlását támogató programok nem teszik lehetővé az olyan strukturális jellegű problémák megoldását vagy enyhítését, mint amilyen a mezőgazdasági gazdaságok kis mérete. A Tanács által jóváhagyotthoz hasonló jellegű támogatások növelik a mezőgazdasági földterületek iránti keresletet, és inkább az ilyen földterületek árainak emelkedéséhez, mint a mezőgazdasági tulajdoni szerkezet átalakulásához vezetnek, és végeredményben előnyösebbnek bizonyulnak a vevők, mint az eladók számára. Az Eurostat által feldolgozott adatok alapján – amelyek a Bíróság felhívására kiegészítésre kerültek a litván statisztikai hivataltól származó adatokkal – a Bizottság megjegyzi, hogy annak ellenére, hogy Litvániában 2003 óta létezik a mezőgazdasági földterületek vásárlását támogató program, a mezőgazdasági gazdaságok átlagos mérete az évek során csak elhanyagolható mértékben növekedett. A Bíróság által kérdés formájában tett állásfoglalásra való felhívásra válaszolva a Bizottság – anélkül, hogy a litván kormányt azt cáfolná – előadja, hogy a 2006-ban és 2007-ben rögzített növekedés semmiképpen nem lehet támogatások

14 – C-122/94. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1996., I-881. o.) 21. pontja.

15 – A Bizottsághoz hasonló érvet utasított el a fent hivatkozott Bizottság kontra Tanács ügyben 1996. február 26-án hozott ítélet 22. pontja.

odaítélésének következménye, mivel Litvánia ezekre az évekre ilyen jogcímen nem jelentett be kiadási tételt a Bizottságnak. A Bíróság által feltett írásbeli kérdésre válaszolva Litvánia előadta, hogy az Eurostat-adatok túlnyomóan államosított földeknek az eredeti tulajdonosok részére történő visszaadására vonatkoznak, míg az állami tulajdonú földek privatizációjára – amelynek körében a szóban forgó támogatások nyújtását elrendelték – vonatkozó statisztikák elemzése 2005 és 2009 között a mezőgazdasági birtokok átlagos méretének jelentős növekedését mutatnák.

44. A Bizottság és Litvánia által szolgáltatott statisztikai adatok értelmezésétől függetlenül úgy vélem, hogy még ha ezekből az adatokból az derülne is ki, hogy a litván mezőgazdasági gazdaságok átlagos mérete az évek során csak enyhe növekedésen ment át, ez önmagában nem volna elegendő annak bizonyítására, hogy a Tanács *nyilvánvalóan* túllépte mérlegelési jogkörének határait, tekintettel arra, hogy a megtámadott határozatban engedélyezett intézkedések alkalmasak a határozat (10) preambulumbekzdésében említett célok elérésére, amely célok között a gazdaságok szerkezetének és a litvániai gazdálkodás hatékonyságának javításán túl megjelenik az ebben tagállamban folyamatban lévő földreform befejezése is. Ugyanígy nem gondolom, hogy a puszta kijelentés, amely szerint a mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott beruházási támogatási program alkalmazása nem tette lehetővé a mezőgazdasági földterületek megvásárlásához nyújtott kölcsönökre alkalmazott kamatlábak strukturálisan magas szintjének csökkentését Litvániában, bizonyítékok hiányában alkalmas lenne annak bizonyítására, hogy egy ilyen program nyilvánvalóan alkalmatlan azon cél elérésére, hogy javítsa a mezőgazdasági termelők ilyenfajta kölcsönökhöz való hozzájutásának lehetőségeit. Ami a Bizottság azon – bizonyítékok által ugyancsak alá nem támasztott – érvét illeti, amely szerint a mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott beruházási támogatások egyetlen következménye az ilyen földterületek árának emelkedése, megjegyzem, hogy az engedélyezett támogatási program kizárólagos tárgya állami tulajdonú földterületek átruházása, és ez a tényező bizonyára korlátozza a spekulatív műveleteket.

45. Másodsorban a Bizottság kiemeli, hogy a válság következményeinek leküzdése érdekében 2009-ben elfogadta a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez biztosított ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közleményt¹⁶ (a továbbiakban: ideiglenes közösségi keretrendszer), amely alapján néhány későbbi módosításnak¹⁷ köszönhetően a mezőgazdasági gazdaságok javára szóló tagállami beavatkozások különböző formáit engedélyezték, többek között egy legfeljebb 15 000 euró összegű ideiglenes támogatást 2010 végéig. A Bizottság úgy véli, hogy e kifejezetten a válsághoz közvetlenül kapcsolódó problémák orvoslására irányuló támogatás figyelmen kívül hagyásával, és különösen azon vizsgálat mellőzésével, hogy e támogatás lehetővé tette-e e problémák orvoslását, a Tanács megsértette az arányosság elvét. A Bizottság úgy véli továbbá, hogy a Tanácsnak figyelembe kellett volna vennie más támogatási eszközöket – így az 1535/2007 rendelet¹⁸ szerintieket –, amelyeket a litván hatóságok a mezőgazdasági termelőknek a megtámadott határozatban meghatározott problémái orvoslására felhasználhattak volna.

46. A Bizottság érvei megkövetelik annak vizsgálatát, hogy a Tanács köteles-e figyelembe venni az uniós szinten a kérelmező tagállam által rendkívüli körülményként felhozott helyzetek orvoslására céljából már elfogadott intézkedéseket, és ha köteles rá, akkor milyen mértékben. E vonatkozásban, hivatkozva a C-117/10. sz. ügyben a mai napon ismertetett indítványom 96. pontjában előadott megjegyzésekre, úgy vélem, hogy a Tanács az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti mérlegelése során legalább azon már létező intézkedéseket köteles figyelembe

16 – HL C 83., 1. o.

17 – A Bizottság közleménye, amely módosítja a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez biztosított ideiglenes közösségi keretrendszerrel szóló közleményt (HL 2009 C 261., 2. o.).

18 – Az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termelőágazatban nyújtott csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2007. december 20-i 1535/2007/EK bizottsági rendelet (HL L 337., 35. o.).

venni, amelyek *kifejezetten* arra irányulnak, hogy a szóban forgó támogatások engedélyezésének igazolására alkalmas körülményeket elhárítsák¹⁹, ez azonban a Tanácsra nézve nem jár azzal, hogy köteles lenne megvizsgálni vagy határozatában megjelölni az adott területre vonatkozó jogi szabályozás egészét.

47. A jelen ügyben a megtámadott határozatból nem következik, hogy a Tanács megvizsgálta volna, hogy Litvánia élt-e az ideiglenes közösségi keretrendszer nyújtotta lehetőségekkel, és hogy milyen hatással jártak az ennek alapján esetlegesen megvalósított beavatkozások²⁰. Mindazonáltal úgy vélem, hogy a Bizottság által hivatkozott, korlátozott összegű közvetlen támogatás egyrészt – noha a válság gazdasági hatásainak mérséklése volt a feladata – nem kifejezetten a mezőgazdasági gazdaságok szerkezetének javítására irányuló beruházások ösztönzését, vagy az adott tagállamban folyamatban lévő földreform befejezését célozta, másrészt annak nyújtására csak 2010. december 31-ig kerülhetett sor, ahogy azt egyébként Litvánia a Tanácsnak küldött 2009. november 12-i és 2009. december 4-i leveleiben hangsúlyozta. Ilyen körülmények között álláspontom szerint a Tanács helyesen ítéltette úgy, hogy egy célzottabb és tágabb időbeli hatállyal bíró beavatkozás – esetlegesen más eszközökkel együtt is – alkalmasabb lehet mind a pénzügyi válság következményeinek, és különösen a mezőgazdasági termelők hitelhez jutási nehézségeinek enyhítésére, mind pedig a litván mezőgazdaság strukturális problémáinak megfelelőbb módon történő megoldására. A Bizottság véleményével ellentétben ezzel szemben úgy tűnik számomra, hogy a Tanács nem köteles kifejezetten figyelembe venni az 1535/2007 rendeletet²¹, mivel olyan eszközről van szó, amely nem kifejezetten a határozatban megjelölt célok elérésére szolgált. Mindenesetre a megtámadott határozatban engedélyezett program célja a mezőgazdasági földterületek vásárlására irányuló beruházások ösztönzése, és ebből következően az említett rendelethez képest eltérő jelleget ölt.

48. Harmadrészt a Bizottság ellentmondást vél felfedezni a strukturális problémák, amelyekre az engedélyezett intézkedéseknek megoldást kellene hozniuk, valamint ezen intézkedések igazolása között. E vonatkozásban már volt alkalmam kifejtetni, hogy a gazdasági és pénzügyi válságnak a litván mezőgazdasági ágazatra gyakorolt hatásai képezik a fő indokot, amelyen a megtámadott határozat alapján a szóban forgó intézkedések összeegyeztethetőségének kimondása nyugszik. Első olvasatra tehát a Bizottság helyesen hivatkozik arra, hogy eltérés van ezen indokolás és a Tanács által a megtámadott határozat (10) preambulumbekzdésében megfogalmazott végkövetkeztetés között, mely végkövetkeztetés szerint „[f]ennállnak [...] olyan kivételes körülmények, amelyek alapján e támogatás – eltérés útján és szigorúan csak a litván földreform eredményes befejezéséhez, a litván gazdaságok szerkezetének javításához, és a litvániai gazdálkodás hatékonyságának fejlesztéséhez szükséges mértékig – a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető”. Ha azonban a megtámadott határozatot a Litvánia által benyújtott kérelem figyelemmel értelmezzük (amely különösen a Tanácsnak szóló 2009. november 12-i levélből tűnik ki), világosan kiderül, hogy a szóban forgó intézkedések elsősorban az említett tagállam földreformjának befejezését célozzák, amely – ahogy azt a litván kormány beavatkozási beadványában előadja – szünetelt, vagy legalábbis lelassult a válság által a litván mezőgazdasági ágazatban okozott rendkívüli és beláthatatlan negatív hatások következtében, mint az ágazat strukturális problémáinak romlása, vagy a mezőgazdasági termelők mezőgazdasági földterületek vásárlásához nyújtott kölcsönhöz jutási lehetőségeinek visszaesése. Ebben az olvasatban a megtámadott határozatban nem található meg a Bizottság által kiemelt ellentmondás.

49. Végezetül a Bizottság arra hivatkozik, hogy az engedélyezett intézkedések időbeli hatálya, valamint az általuk kiváltott joghatások időbeli elhúzódása (mivel hosszú lejáratú kölcsönök támogatásáról van szó) önmagában aránytalaná teszi ezeket az intézkedéseket.

19 — Lásd ebben az értelemben Cosmas főtanácsnok a fent hivatkozott C-122/94. sz. ügyben ismertetett indítványát, különösen annak 85. pontját.

20 — Kiemelem azonban, hogy a litván hatóságok mind a 2009. november 12-i, mind pedig a 2009. december 4-i, Tanácsnak címzett levelükben előadták azokat az indokokat, amelyek alapján úgy vélték, hogy az ideiglenes keretrendszer nem elegendő a gazdasági és pénzügyi válság által teremtett nehézségek leküzdéséhez.

21 — Hivatkozás a fenti 18. lábjegyzetben.

50. Álláspontom szerint az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése által a Tanácsra ruházott hatáskör kivételes jellegéből következik, hogy az e rendelkezés alapján engedélyezett eltéréseknek időben korlátozottaknak kell lenniük, és azok kizárólag a határozat alapjául szolgáló körülmények orvoslásához feltétlenül szükséges időszakra engedélyezhetőek²². Ez azt jelenti, hogy amennyiben – mint ahogyan a jelen ügyben is – az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti határozat viszonylag hosszú időszakra alkalmazandó támogatási programokra vonatkozik, akkor a Tanács köteles megjelölni azokat az indokokat, amelyek alapján úgy véli, hogy ez az összeegyeztethetővé nyilvánítás alapjául felhozott körülményekre tekintettel szükséges. A jelen esetben jóllehet igaz, hogy a megtámadott határozat csak szüksézávan jelöli meg azokat az indokokat, amelyek miatt a Tanács szükségesnek ítélte a szóban forgó program négyéves időszakra történő engedélyezését, ezek az indokok kikövetkeztethetők a megtámadott határozat háttérül szolgáló összefüggésekből, valamint az engedélyezett intézkedések, az általuk orvosolni kívánt problémák és az elérendő célok jellegéből. Litvánia továbbá a 2009. november 12-i és 2009. december 4-i levelében foglalkozott az engedélyezendő intézkedések tartamának kérdésével, amely levelek lényegében a földterületek privatizációjának a pénzügyi válság következtében való lelassulására és e folyamat rövid időn belüli, mindenesetre az ideiglenes keretrendszer lejáratának időpontjáig, 2010. december 31-ig történő befejezésének lehetetlenségére hivatkoztak. A megtámadott határozatban található, e kérelemre vonatkozó hivatkozás alapján elképzelhető, hogy a Tanács magáévá tette az említett tagállam által előadott indokokat. A Tanács végül a Bíróság előtti beadványaiban pontosította és kibővítette ezt az indokolást.

51. Ami a Bizottság által felhozott kifogás érdemét illeti, kiemelem, hogy az a megtámadott határozatban engedélyezett eltérés és a 2007–2013. évekre vonatkozó mezőgazdasági iránymutatás időbeli hatálya azonosságának megállapításán alapszik, amely a felperesi intézmény szerint megmutatja, hogy a Tanács döntése sokkal inkább megfelel az említett iránymutatás alkalmazásának megakadályozására irányuló szándéknak, mint annak a követelménynek, hogy az eltérést a megállapított aránytalanságok kiigazításához feltétlenül szükséges mértékre korlátozzák. Az említett azonosság tudomásulvétele mellett úgy vélem, hogy a határozat által elérni kívánt hosszú távú célokra (különösen a mezőgazdasági reform befejezésére), valamint a gazdasági és pénzügyi válság hatásaira tekintettel, amelyek szintén hosszú időn át húzódnak el, és amelyeket a határozatot megalapozó rendkívüli körülményekként hoztak fel, a Bizottság nem tudta bizonyítani, hogy a Tanács a szóban forgó program 2010. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakra történő engedélyezésével nyilvánvalóan túllépte az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti hatáskör gyakorlása során őt megillető mérlegelési jogkör kereteit.

52. Az ismertetett indokok alapján úgy vélem, hogy a negyedik kereseti jogalapot is el kell utasítani.

V – Végkövetkeztetések

53. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a keresetet,
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére, és
- állapítsa meg, hogy a beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket.

22 — Lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott, C-122/94. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben hozott ítélet 25. pontját.